

Frost/Nixon

Autor: Peter Morgan

Edita: Faber and Faber

Any: 2006

Idioma: anglès

Punt de partida: El 8 d'agost de 1974, des del despatx oval de la Casa Blanca, a Washington, el president dels Estats Units d'Amèrica, Richard Nixon (1913-1994), dirigia una solemne allocució a desenes de milions d'americans que estaven pendents de les seves paraules. Després de mesos sotmès a un sever procés d'*impeachment*, Nixon presentava la seva irrevocable dimissió. Se l'acusava d'haver obstruït les investigacions judicials d'un dels contenciosos polítics i penals més ignominiosos per a la història de les democràcies d'occident. El president estava presumptament implicat en una campanya d'espionatge executada per agents de la CIA sobre el comitè electoral del Partit Demòcrata.

El lloc dels fets: l'hotel Watergate, de Washington D.C., el juny de 1972. Dos anys més tard, el 9 d'agost de 1974, Nixon abandonava la Casa Blanca per instal·lar-se a Casa Pacífica, la seva residència d'estiu, després de reconèixer públicament haver posat pals a les rodes dels jutges i fiscals que van intentar reunir proves que l'incriminessin a ell mateix i a alguns dels seus principals col·laboradors del Partit Republicà. El seu successor al capdavant de la nació, Gerald Ford, el va indultar, però, un mes més tard, de manera que el procés iniciat contra el ja expresident s'aturà d' immediat i els expedients foren degudament arxivats.

L'autor: Peter Morgan (Londres, 1963) ha estat guionista televisiu durant molts anys. El 2003 va fer el salt al cinema de la mà del director Stephen Frears. Junts van presentar *The Deal*, una crònica incisiva de l'enfrontament mantingut per Gordon Brown i Tony Blair per aconseguir portar les regnes del Partit Laborista; i *The Queen*, (2006) l'oscaritzada reconstrucció dels devastadors efectes que va produir la mort de la princesa Diana sobre la imatge pública de la casa reial britànica. Morgan també ha guionitzat *The Last King of Scotland* (2007), retrat esfereïdor d'Idi Amin Dada, l'excèntric i furibund dictador ugandès. En cinema, doncs, Morgan s'ha especialitzat a oferir retrats de líders polítics reals, contemporanis i que, sovint, segueixen en actiu. Un gènere poc habitual i gairebé restringit a les produccions televisives melodramàtiques, o fonamentalment documentals.

Morgan no es limita a reconstruir episodis i a proporcionar retrats amb sentit periodístic. Coneix, busca i troba el valor dramàtic de les situacions evocades, gairebé sempre esdeveniments que tenen un pes específic en la història recent i que són reproduïts amb una voluntat de versemblança excepcional, que no va en detriment de la força emocional dels fets i la construcció suggeridora dels personatges. Filigranes d'un guionista que ha volgut provar sort dalt l'escenari amb la seva primera obra de teatre. I n'ha tingut. *Frost/Nixon* ha estat un inqüestionable èxit de crítica i públic al West End de Londres i, irremeiablement, ja s'ha convertit en pel·lícula, protagonitzada pels mateixos actors que al Gielgud van encarnar els personatges del títol: Frank Langella com a Richard Nixon, i Michael Sheen (el Tony Blair de *The Queen*), com a David Frost.

Els fets: David Frost (1939), periodista anglès que actualment condueix un espai televisiu al canal anglès d'Al Jazeera, va tenir la

fortuna de fer la primera entrevista en profunditat al carismàtic expresident dos anys després de la seva dimissió. Recordem que els responsables que el cas Watergate sortís a la llum pública van ser dos periodistes americans, Bob Woodward i Carl Bernstein, tal com podem comprovar a *All the President's men* (Alan J. Pakula, 1976; amb Robert Redford i Dustin Hoffman). Però si bé aquest parell d'intrèpids rastrejadors —ajudats per més d'un delator encobert— van posar contra les cordes l'aleshores president, va ser un periodista anglès, amb fama de *playboy* i que en aquells moments es trobava a Sidney (Austràlia) conduint un programa d'entrevistes d'èxit i escuma, qui amb grans dosis de perseverança i uns quants milions de dòlars va aconseguir asseure Nixon en una butaca i fer-lo garrar, fer-li confessar la seva implicació directa en els fets.

L'obra: Morgan ens ofereix un minuciós i trepidant relat dels fets principals que es van succeir des de la sonada dimissió de Nixon fins a la celebració de l'entrevista amb més audiència de la història de la televisió. *Frost/Nixon* no és ni molt menys la transcripció de l'esmentada entrevista. És molt més. És un text trepidant, una crònica eficaç i suculentada d'uns fets i d'una peripècia protagonitzada per dos individus sòlids i indestructibles, de pedra picada; dos homes ambiciosos i que esperen treure un important profit d'aquest duel: Frost confia que li serveixi per aconseguir un lloc a l'establishment periodístic americà. I Nixon considera que aquesta aparició redemptora li proveirà un bon rentat de cara davant d'un país i un món que té la seva imatge desada al bagul dels facinerosos.

Un gresol de personatges diversos acompanyen l'itinerari dels dos contrincants; d'una banda, la cort de fidels acòlits del destronat president, aliats que procuren per la defensa de la imatge i els

interessos d'un Richard Nixon que se'ns presenta tothora com un sàtrapa insegur, gasiu i que sofreix un excés de sudoració vergonyós. De l'altra, l'equip de periodistes, productors i homes de negocis dels principals mitjans de comunicació anglesos i americans de l'època; els assessors de Frost, aquells que controlen fins a l'últim detall de la negociació amb Nixon i que intenten tutelar i acompanyar l'agosarat Frost en el que, sens dubte, serà l'episodi més significatiu de la seva trajectòria professional.

L'obra s'articula en un total de vint-i-dues escenes que a la manera de seqüències cinematogràfiques ens ofereixen el relat dels fets. Els nombrosos espais dramàtics i els salts temporals ens fan pensar que l'ofici de guionista de Morgan és del tot present a l'hora de construir la peça. Amb tot, la definició dels personatges, els matisos, l'agilitat en l'entramat de les accions i la tensió que impregna cadascuna de les escenes són ingredients suficients perquè qualsevol espectador —o lector— quedi atrapat per aquest tornado, per aquest capítol de la història que avui dia encara es recorda com un dels més esborronadors de la política americana, si n'excloem, per descomptat, l'incòmode *affaire* de Clinton i la becària... (Però amb temps i voluntat, de ben segur que Morgan també se n'ocuparà.)

Pere Riera